

11. Deputate Nasionale Sinode

11.1 RAPPORT DEPUTATE NASIONALE SINODE – RAPPORT OOR STUDIE – FREKWENSIE EN DUUR VAN SINODE (Artt 11, 161, 211, 321, 325)

- A. Ds CA Jansen lewer die Rapport.
- B. **Besluit:** Punt 2.1.1 word verwys na die Ordekommissie vir 'n aanbeveling van 'n Kommissie pre-advies.
- C. Punt 2.2.1 word verwys na Beswaarskrifkommissie 2.
- D. Punt 2.2.2 word verwys na die Kommissie Diakonale Sake.
- E. Punt 2.2.4 word verwys na Kommissie Kerksake: Histories en Kerkregtelik.
- F. Punt 2.2.5 word verwys na die Kommissie Ekumenisiteit.
- G. Punt 2.2.6 word verwys na Kommissie Christelike Onderwys.
- H. Dr D Lartz rapporteer namens die Ordekommissie as Kommissie pre-advies (2.1.1).
- I. Ds PJ Venter rapporteer namens Beswaarskrifkommissie 2 (2.2.1).
- J. Dr EJ de Beer rapporteer namens die Kommissie Diakonale Sake (2.2.2).
- K. Dr WC Opperman rapporteer namens Kommissie Kerksake: Histories en Kerkregtelik (2.2.4).
- L. Prof SJ van der Merwe rapporteer namens die Kommissie Ekumenisiteit (2.2.5).
- M. Ds JH Venter rapporteer namens die Kommissie Christelike Onderwys (2.2.6).

N. RAPPORT

1. Sake waarvan die Sinode kennis neem

1.1 *Opdragte*

1.1.1 Opdrag Nasionale Sinode 2006 (Acta 2006:826, art 24.3, punt F 3)

1.1.2 Uitstaande opdragte van die Algemene Sinode 1988.

Besluit: Kennis geneem.

1.2 *Opdrag Nasionale Sinode 2006 – frekwensie en duur van Sinodes.*

1.2.1 Prosedure by Appèlle en Beswaarskrifte – 'n afsonderlike Rapport hieroor is in die Agenda opgeneem. Ook moet 'n Rapport oor Beswaarskrifte dien (Acta 2006:842).

1.2.2 Alle Rapporte en Beskrywingspunte behoort primêr staande die vergadering afgehandel te kan word (KO, art 30). Sinode 1976 (Acta 1976:14-19, art 12) het egter op 'n werkswyse besluit (wat in volgende Sinodes uitgevoer is). Die Beskrywingspunt van Partikuliere Sinode Noordwes in 2006, het hierdie werkswyse nie verreken nie (KO, art 46).

1.2.3 Rakende die beslegting van besware het vorige Sinodes reeds op 'n werkswyse/prosedure ooreengekom (Acta 1967:349-350; Acta 1991:526-528 en Acta 1994:51-55). Vir die spoedige beslegting van besware behoort beswaardes sowel as kerklike vergaderings wat hierdie besware hanteer, te let op KO, artt 30 en 46. Aparte prosedures en strukture gaan hierdie situasie nie verbeter nie. Persoonlike en gesamentlike verantwoordelikheid is nodig. Dit bring vanself mee dat Agendas van Sinodes kleiner word. Die huidige werklikheid van al dikker-wordende Agendas skep die indruk dat kerklike besluite al meer van Sinodes afhanklik gemaak word (Sinodokrasie), terwyl die plaaslike kerk en die belangrikste meerdere vergadering (Klassis – KO, art 41) al minder verantwoordelikheid neem (KO, art 30).

1.2.4 Praktiese sake

1.2.4.1 Kostas: die Beskrywingspunt (Acta 2006:824, 5) wys in elk geval dat die kostas vir 'n hoër frekwensie duurder is.

- 1.2.4.2 Deputategroepe: Deputate kry 'n jaar minder tyd om opdragte uit te voer en af te handel. Binne die realiteit van werksprogramme lyk dit nie prakties uitvoerbaar te wees nie.
- 1.2.4.3 Afvaardiging: afgevaardigdes word op meer gereelde basis vir ten minste 'n week uit hulle normale werkskedules uitgehaal vir Sinodale vergaderings. Dit is tans al moeilik vir vir voltyds werkende ouderlinge om beskikbaar te wees vir afvaardiging (vgl Acta 2006:824, 7).
- 1.2.4.4 Mees geskikte tyd: die grootste uitdaging in die beplanning van Sinodes is om verblyf te reël vir al die afgevaardigdes. Die enigste beskikbare tyd hiervoor is Januarie. In Potchefstroom is daar geen genoegsame verblyf na middel Januarie beskikbaar nie (agv vasgestelde programme in akademie, sport, kultuur). 'n Alternatief sou wees om die Sinode na 'n ander plek te verskuif, maar die hele logistieke struktuur is by die Administratiewe Buro en die Teologiese Skool (o.a. die Biblioteek). Tydelike verskuiwing hiervan is logisties problematies en gaan groot kostes meebring.
- 1.2.5 Ander kerke
  - 1.2.5.1 NGK – die NG Kerk wys Sinodale kommissies aan wat in hulle opdragte en voorkomende sake afhandelings-bevoegdheid kry. Hierdie verskil egter van KO, art 49.
  - 1.2.5.2 Kerke in Nederland: Nederland het die voordeel van baie kleiner afstande, wat meebring dat meerdere vergaderings makliker (en dus meermale) opgeroep kan word. 'n Vergelyking met die GKSA laat nie reg geskied aan aan die werklikhede eie aan Suid-Afrika nie.

Besluit: Kennis geneem van 1.2.1 tot 1.2.5.2.

1.3 *Uitstaande sake Algemene Sinode*

- 1.3.1 Appèlle Prof L Floor, br JPL Reinecke en prof JJ vd Walt, en Geref Kerk Linden teen besluit Nasionale Sinode 1988 (vgl Acta Alg Sinode 1988:78–128). Beide Appèlle het geslaag wat beteken dat die saak eintlik weer deur Nasionale Sinode 1991 moes behandel moes word. Dit het egter nooit gebeur nie. As onafgehandelde saak (KO, artt 30 en 46) moet hierdie Sinode die saak (Beswaarskrif deur Geref Kerk Linden) weer in behandeling neem en afhandel.
- 1.3.2 Deputate vir Interkerklike Diakonale korrespondensie (vgl Acta Algemene Sinode 1988:30–38 en 168, art 73.6)
- 1.3.3 Dag van verootmoediging (KO, art 66) (vgl Acta Algemene Sinode 1988:40–46)
- 1.3.4 Afhandeling van Kerkordeboekie (vgl Acta Algemene Sinode 1988:56 & 57)
  - 1.3.4.1 Acta Nasionale Sinode 1991:549–550 – KO, art 11
  - 1.3.4.2 Acta Nasionale Sinode 1994:639 e.v. wysigings aan Kerkordeboekie
  - 1.3.4.3 Acta Nasionale Sinode 1997:370 – KO, art 13
  - 1.3.4.4 Acta Nasionale Sinode 1997:562– KO, art 25
  - 1.3.4.5 Acta Nasionale Sinode 1997:526–537 – KO, artt 61, 76 & 77
  - 1.3.4.6 Acta Nasionale Sinode 2003:247, KO, art 20
- 1.3.5 Studie oor afvaardiging GES (vgl Acta Algemene Sinode 1988:62–77)
- 1.3.6 Beskrywingspunt Onderwys (vgl Acta Algemene Sinode 1988:144–146, 168, art 73.10)
- 1.3.7 Beskrywingspunt Klassisse – (vgl Acta Algemene Sinode 1988:146–160): hierdie saak word vervat in die Rapport KO, art 48.

Besluit: Kennis geneem van 1.3.1 tot 1.3.7.

2. Sake waaroor die Sinode besluit

Die volgende word aanbeveel:

2.1 *Prosedure, frekwensie en duur van Sinode*

- 2.1.1 Dat die huidige frekwensie behou word, naamlik een keer elke 3 jaar.

Aanbeveling: Dat persone wat met alternatiewe wil kom insake tyd en plek van Sinodes kan met 'n volledige voorlegging kom waarin alle relevante faktore verreken is.

Besluit: Goedgekeur.

2.1.2 Dat soveel moontlik sake deur die volle Sinode afgehandel word. Motivering: Deputate het oor 'n tydperk van 3 jaar 'n saak deeglik behandel en gee gemotiveerd hulle aanbevelings.

Vir besluit: Kyk Handeling 10.1 by 2.8.1.

2.1.3 Dat die Sinode aan mindere vergaderings 'n herderlike skrywe rig om op die verantwoordelikheid vir uitvoering van KO, art 30 te wys (mindere vergaderings neem groter verantwoordelikheid in afhandeling van sake).

Besluit: Goedgekeur.

2.2 *Uitstaande sake*

2.2.1 Appèl teen Nasionale Sinode 1988 – hierdie saak word na 'n Beswaarskriftekommissee verwys om die Sinode te adviseer met die doel om af te handel.

Besluit: Goedgekeur.

Rapport : Kommissie Beswaarskrifte

1. Opdrag: Punt 1.3.1 en 2.2.1.

Nasionale Sinode 1991 het nagelaat om sy besluit rondom die Nagmaalstafel te hersien na aanleiding van 'n vroeëre Beswaarskrif van Geref Kerk Linden. Hierdie onafgehandelde saak (KO, artt 30 en 46) moet deur hierdie Sinode behandel en afgehandel word.

Besluit: Kennis geneem.

2. Sake waarvan die Sinode moet kennis neem

2.1 In 1988 het die Nasionale Sinode 'n Beswaarskrif van die Geref Kerk Linden teen Sinodebesluit 1930 moes hanteer.

2.2 Die Beswaarskrif van Linden was gerig teen 1930 spesifiek oor die Nagmaalstafel.

2.2.1 Linden het op drie beswaargronde beweer dat om aan die tafel as wesentlike element van die Nagmaalviering 'n wesentlike plek toe te ken kan nie vanuit die Skrif aangetoon word nie (vgl Acta Nas Sinode 1988:56 ev).

2.2.2 Die Nasionale Sinode van 1988 het die Beswaarskrif van die Geref kerk Linden op geen grond laat slaag nie.

2.3 Daardeur het die Nasionale Sinode 1988 se bevinding daarop neergekom dat vanuit die besluit van 1930 daar wel 'n prinsipiële plek aan die tafel toegeken is en die teendeel nie bewys kon word nie.

2.4 Teen hierdie besluit van Nasionale Sinode 1988 het daar toe twee Appèlle op die Algemene Sinode in 1988 gediën (Acta Alg Sinode 1988:78-128).

2.4.1 Prof L Floor, br JPL Reinecke en prof JJ vd Walt het geappelleer so ook die Gereformeerde Kerk Linden in twee aparte Appèlskrifte.

2.4.2 Albei hierdie Appèlle het in hoofsaak die wesentlike elemente van die Nagmaalviering wou aantoon en het in hulle Appèl die onlosmaaklike verbinding wat daar op grond van 1988 se besluit tussen Nagmaalsbeker en Nagmaalstafel gelê is wou weerlê (Acta Alg Sinode 1988:78-128).

2.5 Albei hierdie Appèlskrifte het op die meeste van die gronde geslaag wat in wese die besluit van die Nasionale Sinode 1988 rojeer.

2.6 Regskrenking is aangetoon en daar is bevind dat die fisiese Nagmaalstafel nie as 'n wesentlike element van die Nagmaalsviering dien nie.

Besluit: Kennis geneem van 2.1 tot 2.6.

3. Implikasies van hierdie besluit

3.1 Die Nasionale Sinode het sedert 1988 in gebreke gebly om die implikasies van die geslaagde Appèlle wat op die Algemene Sinode van 1988 gediën het, weer te behandel en af te handel.

3.2 Hierdie saak moes weer deur die Nasionale Sinode van 1991 behandel word maar dit het nie gebeur nie.

Besluit: Kennis geneem van 3.1 en 3.2.

4. Bevinding

- 4.1 Daar is sedert 1988 baie studie rondom die Nagmaal gedoen. Veral in die Sinodes wat in 2000 (Acta 2000:400) plaasgevind het asook in 2003 is daar prinsipiël en grondig besin waarop wesentlike aspekte en sakramentele handeling in die Nagmaalsviering duidelik onderskei is.
- 4.2 Die Nasionale Sinode in 2003 (Acta 2003:538) het na aanleiding van 'n aantal Beswaarskrifte toe 'n duideliker prinsipiële raamwerk daargestel wat op wesentlike aspekte en sakramentele handeling ooreengekom het.
- 4.3 Hierdie advies is aan kerke in hulle uitvoering van KO, art 62 voorgehou en aanvaar. Hierdie besluite wat tot die prinsipiële raamwerk gelei het, het die besluite van 1927, 1930 en 1997 vervang.
- 4.4 Die feit dat hierdie vorige besluite geskrap is, bring allerweë die kerkregtelike feit na vore dat die besluite waarteen onafgehandelde Appèlle gerig was, ook nie meer bestaan nie.
- 4.5 Die wesentlike aspekte by die viering van die Nagmaal is die brood en die wyn en het die gemeenskaplike drinkbeker 'n simboliese funksie wat by die sakramentele handeling ons geestelike geloofseenheid in Christus simboliseer. Daarom het die beker saam met die wyn as teken 'n prominente plek en funksie.
- 4.6 Dit is duidelik dat aan die Nagmaalstafel geen wesentlike betekenis toegeken kan word nie.
- 4.7 In die sakramentele handeling dien dit slegs as draer van die tekens en het die tafel as sodanig geen rol in die sakramentele handeling nie.

Besluit: Kennis geneem van 4.1 tot 4.7.

5. Aanbeveling

Die besluite soos deur die Algemene Sinode 1988 geneem om beide die genoemde Appèlle te laat slaag word gehandhaaf. Die Nagmaalstafel het geen wesentlike betekenis nie en speel geen prominente rol in die sakramentele handeling nie.

Besluit: Goedgekeur. Die Sinode neem kennis van die besluit van Algemene Sinode 1988.

2.2.2 Deputate vir Interkerklike Diakonale korrespondensie – word na die Kommissie Diakonale sake verwys om die Sinode te adviseer om af te handel.

Aanbeveling:

- 1) In die lig van die samesmelting van die verskillende Sinodes, die opdrag aan die Sinodale Deputate vir Diakonale Sake (SDDS) om in samewerking met plaaslike diakonieë daadwerklike en deurlopende hulp te verleen aan mense wat geen kos, klere en onderdak het nie (Rapport SDDS, 4.2.1) asook die besluit dat die SDDS gegewens bekom oor die nood van geloofsgenote binne en buite die GKSA (Rapport SDDS, 4.2.2).

Besluit: Kennis geneem.

- 2) Die Sinode ag dat die saak wat aanleiding gegee het tot die verskillende besluite deur die Algemene Sinode (1980-1988) rakende diakonale hulp reeds ondervang is deur bestaande opdragte aan die SDDS (Rapport SDDS, 4.2.1 en 4.2.2).

Besluit: Goedgekeur.

2.2.3 Dag van verootmoediging (KO, art 66) – 'n Rapport is in die Agenda opgeneem en word verwys na 'n Kommissie Samelewing om die Sinode te adviseer om af te handel.

Vir besluit: Kyk Handeling 20.2.

2.2.4 Afhandeling van Kerkordeboekie (kyk 1.3.4.1-1.3.4.6) – word met die aangehegte Rapport (Bylae 1) verwys na die Kommissie Kerkregtelik om die Sinode te adviseer om die saak af te handel.

Besluit: Goedgekeur.

2.2.5 Studie oor afvaardiging GES – word verwys na die Kommissie Ekumenisiteit om die Sinode te adviseer vir afhandeling.

Besluit: Hierdie opdrag verval.

2.2.6 Beskrywingspunt Onderwys – word verwys na Kommissie CO om met die Deputaterapport te integreer vir afhandeling.

Besluit: Relevante opdragte word geïnkorporeer in die opdragte wat aan die benoemde Deputate vir Christelike Onderwys gegee word.